

Maria van Reigersberch (1589-1653)

Maria van Reigersberch, geb. Veere of Boulogne-sur-Mer 7 oktober 1589, door een conflict tussen met gouverneur-generaal Leicester en haar vader was het gezin Van Reigersberch in 1589 naar Frankrijk uitgeweken.

Haar man Hugo de Groot werd gearresteerd en veroordeeld in 1619. Zij weigerde gratie aan te vragen, omdat zij vond dat haar man geen schuld droeg. Nadat het vonnis uitgesproken was, werd Maria gedwongen de Rotterdamse ambtswoning te verlaten. Op 12 juni voegde zij zich met enkele kinderen bij haar man in de staatsgevangenis Loevestein. De opsluiting viel de familie zwaar, want de kamers in het kasteel waren kil en ongerieflijk, de hoofdcipier Jacob Prouninck van Deventer belemmerde Maria en de kinderen in hun bewegingsvrijheid. Maria verweet Prouninck in een felle woordenwisseling zijn hardvochtigheid: nu zij zag hoe haar man in het gevang crepeerde, had zij liever gezien dat hij zoals Oldenbarnevelt op het schavot gestorven was. Op 22 maart 1621 hielp Maria haar man op spectaculaire wijze uit Loevestein te ontsnappen door hem in een boekenkist te verstoppen. Om de dragers te foppen had zij de kleren en sloffen van haar man vóór het met gordijnen afgesloten bed geplaatst. Naast Maria waren er nog andere vrouwen in het spel. Haar dienstmaagd Elsje van Houweningen begeleidde de kist op de zorgvuldig uitgestippelde vluchtroute, die over het water naar Gorinchem voerde. Hier hielp de koopmansvrouw Johanna Daetselaer-Van Erp Hugo de Groot verder op weg. Hij vestigde zich in Parijs, waarheen Maria hem weldra volgde. In ballingschap bekommerde Maria zich in de eerste plaats om het gezin, terwijl haar man intussen tot een icoon van de verslagen partij uitgroeide. In Parijs trad Hugo in 1635 op als ambassadeur van Zweden. Omdat voor haar man een terugkeer naar het vaderland onmogelijk was, moest zij vaak naar het noorden trekken om allerlei zaken te regelen. Dat heeft zij minstens zevenmaal gedaan. Toen zij in 1639-1640 op een van haar tussentijdse reizen naar Holland in Den Haag verbleef, verplaatste zij zich in een koets met maar liefst zes paarden, zoals het een ambassadeursvrouw betaamde. Zij beseftte dat haar optreden met scheve ogen bekeken werd: 'Dat zij mij in Holland in een deftig rijtuig hebben zien rondrijden, heeft hen in woede doen ontsteken, en er waren mensen die zeiden: had men hem ook maar zijn kop afgeslagen, zijn vrouw zou ons dan nu niet komen tarten en opschrikken met een koets met zes paarden'.

In het najaar van 1645 verbleef Maria van Reigersberch met haar dochter Cornelia voor een kuur in de badplaats Spa. Daar hoorde zij dat haar man, die kort daarvoor ontslag uit de Zweedse dienst had genomen, op 28 augustus 1645 te Rostock was gestorven, op zijn terugreis vanuit Stockholm. Maria woonde de drukbezochte begrafenis op 3 oktober te Delft niet bij. Nog enige tijd hield zij Parijs als

woonplaats aan, waarna zij naar Den Haag verhuisde. In die plaats stierf zij op 19 april 1653, dochter van Pieter van Reigersberch, burgemeester van Veere, en Maria Nicolai.

Zij huwde Den Haag 16 juli 1608 met Mr. Hugo Jansz. de Groot (Grotius), geb. Delft 10 april 1583, j.u.d. Orleans 1598, rechtsgeleerde, advocaat te Den Haag 1599-, advocaat-fiscaal Hof van Holland, Zeeland en Westfriesland 1607-1614, 's-lands historieschrijver, pensionaris van Rotterdam 1613-1618, lid gecommitteerde raden van Holland 1617, gezant naar Engeland 1613, Zweeds rijksraad en gezant van Zweden in Frankrijk 1634-1645, overl. Rostock (Mecklenburg) 28 aug. 1645, begr. Delft (Nieuwe Kerk) 3 oktober 1645 vlak bij het praalgraf van de Oranjes, zoon van Jan Huigen de Groot, burgemeester van Delft, en Alida Borren van Overschie.

Lit.:

- Henk Nellen, *Reigersberch, Maria van*, in: *Digitaal Vrouwenlexicon van Nederland*.
- C.D. Goudappel, E.J. Marico, H.K. Nagtegaal en D. Wijbenga. *Genealogische en Historische Encyclopedie van Delft*, deel I (1984), blz. 103-106.
- Nederland's Adelsboek, jrg. 1993, blz. 516.

Afbeelding:

- Museum Rotterdam 10519-A

Vervaardiger:

- Michiel Jansz. van Mierevelt (1650-1660)